

"Stajerc" izhaja vsaki
pretek, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Naročnina velja za Av-
stro-Ogrsko: za celo
leto 3 krole, za pol in
četrt leta razumno;
za Nemčijo stane za
celo leto 5 kron, za
Ameriko pa 6 kron;
za drugo inozemstvo se
računi naročnino z ozi-
rom na visokost post-
nine. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
številke se prodajajo po
6 vin.

Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ptuju, gledališko po-
stopje števil. 3.



Slava Tebi, ki si nas kmete ljubi!

Kmetički stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastoj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inseratov) je
za celo stran K 64, za
1/2 strani K 32, za 1/4
strani K 16, za 1/8
strani K 8, za 1/16
strani K 4, za 1/32
strani K 2, za 1/64
strani K 1. — Pri več-
kratnem oznanilu se
cena primerno zniža.

Štev. 23.

V Ptuj v nedeljo dne 9. junija 1907.

VIII. letnik.

Kam plovete?!

Vse se masčuje!

Do vrhunca je prikipelo politično sovraštvo
po Koroskem in Stajerskem in s studom se
obraca človek od tega nečloveškega boja...
Kam plovete? Vsa sredstva brez izbire se
rabijo in kakor strupeni veter divja po zelenih
naših pokrajinah fanatično hujskanje klerikal-
stva... Kam plovete? Kaj vas še razlikuje
od divje bestije, — vas, ki vam ni ne čast, ne
poljenje sveto, ki mečete blato na ljudske sve-
tine in se ne postavite niti ob odprtem grobu...

Doživeli smo v letošnjem boju stvari, ka-
tere so celo izkušene politikarje naravnost pre-
senetile. Gotovo, tudi pri volitvah na Ogrskem
se zgodijo pretepi in uboji, — tudi med gali-
škimi volitvami je gospodarilo žganje in zma-
gala volina sleparija, — tudi na Ruskem se
vršijo volitve v znamenju bombe in revolverja.
Vse to je gotova resnica! Ali kje na božjem
svetu se godijo taki slučajji tako ziste-
matično, tako redno in brez izjeme,
kakor pri nas? Res je: pri nas se med volit-
vami ni nikogar ubilo, — ali ubilo se je za-
upanje do tistega stanu, ki bi imel
rastopati nauke božje ljubezni,
— ubilo se je nežno pohlevnost, s katero se je
naše ljudstvo pred desetletji podvrglo naukom
starih, očetovskih duhovnikov, — ubilo se je
mir in pokoj med ljudstvom, — ubilo se je ve-
liko, kar je več vredno nego življenje po-
samesnikov in državnozbornski mandat...

To je obračun letošnjih volitev. Klerikalna
duhovščina si je pridobila celo vrsto po-
selskih sedežev, — izgubila je
pa zadnje iskricе zaupanja in spoštovanja!

Žalostno je to... Zaupanje, spoštovanje,
lepe besede iz lepih časov! Starčki s sivimi
lasi se spominjajo prejšnjih duhovnikov. Kakor
očetje so ti davno izumrli duhovniki skrbeli, ži-
veli, trpeli in delali za svoje farane, — vpošte-
vali so edino svete nauke evangelija in bili so
spoštovani in obdani z ljubeznijo, kakor jo čuti
nedolžna deca za svojega očeta... Kje ste, vi
pravi duhovniki? Ko bi ostali iz svojih grobov,
nasli bi namesto dobrih naslednikov neznane,
fanatične moške boja in prepira! Iz
priznice bi čuli proklinjanje in hujskanje. V spo-
vednicah bi opazili šepetanje polno sovraštva in
gonjo proti naprednemu časopisu. Misijone bi
videli, ki imajo edini namen, podivjati ljudstvo.
Opazili bi v duhovniško sukno oblečene volkove,
ki vlivajo strup v otroško dušo. Videli bi du-
hovnike, ki pljujejo celo na mrliče svojih na-
sprotnikov in duhovnikov, ki trgajo iz političnega
sovraštva križ na pokopališču iz groba...

Groza oblije človeka, ko mora te resnice
napisati in slišati, kako se celo zdaj po volitvah
nadajuje ta boj, kako se hujska naprej, kako
se deluje za gospodarko izstradanje nasprotnikov,
kako postanejo laž, strup, bojkot sveta sredstva
klerikalizma... Zato vprašamo duhovščino:
Kam plovete? Zato vprašamo kneze in škofe:
zakaj ne ostavite to nesrečno gonjo, ki je na j-
večja nevarnost za vero in cerkev? Kaj
naj to ljudstvo stori, da bo imelo svojo cer-
kev čisto? Kam plovemo?...

In rekli bodo zopet, da smo mi brezverci!
Metalo se bode zopet kamenje na nas. Kajti mi
imamo ta velikanski greh, da ne moremo razumeti,
kaj ima prazni želodec z vero
opraviti, kaj ima duhovnik v pos-
vetnih stvarih komandirati! To je
vso naše „brezverstvo“ in zato bode i naprej
kamenje na nas lučali... Mi pa stojimo trdni
v tem viharju s trdno vero, da sonce ne bode
premagano. Mi gremo svojo izobraževalno in
gospodarsko pot naprej. Kajti mi vidimo strah
lakote in revščine! Hodimo svojo pot;
Vse sile nam treba napeti, da združimo ljudstvo,
— ne v kakšni „laži-kmetiki zvezi“, ne v kakšni
stranki prvaških dohtarjev, — temveč v gos-
podarskem delu. To je naša pot... Ali
vkljub temu ne moremo zamolčati žalost, da je
dozorelo hujskanje na Stajerskem in Koroskem
tako daleč, da je duhovništvo pozabilo popolnoma
svoj poklic in se bliža v hitrem teku prepadu...
Kam plovete, gospodje, in kako
bodete odgovor dajali, kadar vas po-
kliče večni Sodnik pred svoj pre-
stol?

Politični pregled.

Gg. Ježovnik in Roblek sta edina nekleri-
kalna poslanca iz Sp. Stajerske. Čeprav nista
pristaša naše stranke, vendar smelo trdimo, da
sta bila izvoljena z glasovi naših somišljenikov.
Izvoljena sta v prvi vrsti kot kmeta in na-
prednjaka. Žalostno bi bilo, ko bi morda
vstopila v kakšni klerikalni klub ali da bi se
brigala za kakšne prvaške neumnosti. Mi jima
priporočamo le to, da naj pustijo vse drugo pri
miru, edino za gospodarstvo svojega okraja se
naj brigata. Neodvisna poslanca naj bodeta in
zadovoljni bodemo vsi z njima. Ako bi se pa
vvela na črno-prvaške limanice, obračunalo bo
napredno ljudstvo z njima!

V novi zbornici sedele bode tudi nove
stranke. Vsak dan se vršijo konference in že se
vidi precej jasno, kakšen bode položaj. Socialni
demokratje, ki so imeli v stari zbornici 11 po-
slancev, jih imajo zdaj 87. S tem so postali
najpomembnejša stranka in onemogočijo lahko
vsako delo. Ali tega se zdaj ne pričakuje, kajti
upati je, da se bodo i socialisti lotili dela.
Glavni boj se bode bil med socialisti in agrarci
na gospodarskem polju. Kar se tiče klerikalcev,
so se ti združili z krščanskimi socialisti. S tem
je dokaz doprinešen, da so ti eni in isti gos-
podje in da je bila vsa kršč. socialna agitacija
le švindal. Gotovo je, da bodo skušali združeni
črnuhi pridobiti vpliv na šolo. Valed tega je le
pozdraviti, da se združujejo svobodomiseln
nemške stranke. Nemška ljudska in nemška
kmetijska stranka sta se združili in šteje nova
zveza čez 50 poslancev. Sramotno je da so po-
slale slovenske pokrajine največ črnih poslancev
v zbornico. Iz Kranjske je izvoljen le en libe-
ralec (v Ljubljani) in en nemški naprednjak (v
Kočevo), drugi so vsi Šušteršičevi pajdaši. Vse-
kakor bode imela vlada jako težavno stališče.

Državni zbor je sklican za 17. junija. Ve-
like naloge čakajo poslancev. V prvi vrsti ome-
niti je razmerje z Ogrsko. Klic „Proč od Ogrske“

je vedno močnejši in večinoma vse napredne
stranke se strinjajo s gospodarsko ločitvijo od
Ogrske. Nadalje se bode bil veliki boj za
šolo. Črnuhi napenjajo vse moči, da bi postala
farovska kuharica zopet vladarica v šoli; po-
slabšati hočejo šolo in zato bodo morali napredni
poslanci vse moči za šolo porabiti. Tudi narod-
nostno vprašanje ne bode izumrlo in če bodo
že Čehi molčali, je vendar gotovo, da pride
kakšen Korošec z dvojezičnimi pečati. Glavno
delo zbornice pa mora biti gospodarsko delo.
Za delavce treba starostne preskrbe, za obrt-
nike izdatne pomoči, za kmete pa v prvi vrsti
ureditev davkarstva. Da bi poslanci vendar
enkrat sprevideli, da je gospodarsko delo njih
prva dolžnost!

Dopisi.

Velenje. Dragi „Stajerc“! Zelo čudno se ti
bo zdelo, da se je še v Velenju nekdo zbudil in
da tebi par vrstic pošilja. Naznaniti ti moram
o tukajšem Franceku Vouhu, kakšno letanje je
ta imel v času volitve (ali to vse zastoj) Čuda
da si ni vse noge znučal. Baha se kaj rad, tu
p. d. Zark, kaj vse za ene šarže ima, češ: jaz
sem „Ober-Verwalter“ pri sosedu, imam vso pra-
vico (menda še žihar krave nasiti) jaz sem
kravski mešetar, jaz sem tudi pri občini (pa tam
ima morda toliko za opraviti kot peto kolo pri
vozu) jaz sem pri hranilnici (tudi tam so ga
imeli, da jim je štempelne vkup nosil). Ali zdaj,
glej, je tu dobil p. d. rečeno „laufpos“; ko je
zahteval od g. notarja obljubljeno mo krono za
vsaki uradni dan in da se pogleda v hranilnico,
če je vse v redu, mu ta zavrne: „Mi ne gremo
gledat, pa tudi kronic ne dobiš; ako ti ni po-
volji, se pa pritoži; samo toliko da veš, da od
danes nisi več ud!“ To se mu pač prav zgodi!
Po imenu je tudi krojač; ali ko bi njegova je-
zična žena imela otrok, bi tudi morala reči,
kadar gre hlače rezati: „Kinder, tut's beten,
Vater schneid' Hosen zu...“ Toliko za danes;
prosil bom tebe, ljubi „Stajerc“, še večkrat, da
ga ti oistro pokraspleš po glavi, da si on vsih
prstov ne znuča.

Tvoj naročnik!
Iz Pišec. Dragi „Stajerc“! Moramo še mi
malo poročati o našem v politiki mlečnozobnem
kaplančetu Planincu, kako je on divjal za Ben-
koviča. Vse dobre lastnosti je vedel o njem,
samo tega ni povedal, kaj ima na Hrvaškem...
Pa kaj, farji že hočejo imeti tudi po sebi „vzor“
„delavnega“ poslanca, da se potegne za njih in
farovske kuharice. Kakor se vidi, še kaplanu
tuje meso diši. Tista pot za potokom je posebno
magnetična. Ne prašajo se: „kam pelja na levo
cesta, kam pelja na desno pot, mož povejte mi
po skušnji, kje se lažje ognim zmot“. On ma-
relco pod pazduho, halo k „Slovru“. O baronu
Mosconu je vse alabe lastnosti vedel, da je Ne-
mec, liberalec itd., ali v jeseni, ko odnese dve
brantaši mošta iz graščine je Moscon, veren ka-
toličan. Na binkoštno nedeljo je bil pri nas
klerikalni shod. Parade-kmet Roškar je prišel
propagando delati za Benkoviča. Živi krest ni
vedel prej o tem shodu, kakor ko je na bin-
koštno nedeljo oznanil župnik to iz lece. Ko bi
se par dni preje vedelo, bi šel Benkovič in